

Sentit socioemocional

Orientacions

El sentit socioemocional constitueix una de les principals novetats del currículum de matemàtiques actual. L'adquisició progressiva dels sabers que el configuren al llarg de tota la primària, acompanyada per la tasca dels docents i l'entorn proper de l'alumnat, és essencial per garantir una formació integral i construir una relació positiva, significativa i de confiança amb les matemàtiques. Vetllar per aquest desenvolupament no només contribueix al creixement personal de cada infant, sinó que també facilita que el seu aprenentatge matemàtic sigui més profund i mantingut al llarg del temps.

Durant l'educació primària, el desenvolupament del sentit socioemocional en l'aprenentatge de les matemàtiques segueix una progressió vinculada a la maduresa de l'alumnat i a la seva creixent autonomia. Al primer cicle, el focus se centra en la curiositat espontània, l'expressió de les emocions bàsiques, la participació guiada i l'acceptació inicial de l'error. Al segon cicle, emergeixen la tolerància i la resiliència, l'inici de la metacognició, la presa d'iniciativa i el treball cooperatiu amb rols i tasques definides, amb un acompanyament docent que promou la reflexió sobre el procés i la valoració de les aportacions dels companys i companyes. Al tercer cicle, aquesta evolució es manifesta en una major autonomia i autoregulació, una persistència conscient davant dels reptes, una empatia madura en el treball col·lectiu i una mirada cultural i crítica sobre les matemàtiques, que integra la seva dimensió social i comunicativa. Aquesta progressió evidencia com la pràctica docent pot guiar els infants des de l'exploració inicial fins a la capacitat de gestionar emocions, aprendre dels errors i construir coneixement de manera col·laborativa i reflexiva.

De la mateixa manera que la resta de sentits matemàtics, els sabers del sentit socioemocional es presenten organitzats per cicles. Per facilitar-ne la lectura i la comprensió, cada saber s'ha redactat seguint una mateixa estructura: una introducció que el contextualitza, unes pautes dirigides al docent per mobilitzar-ne l'adquisició i un conjunt d'activitats d'altres sentits matemàtics a partir de les quals, amb la gestió adequada del mestre i de la mestra, es pot treballar el saber en qüestió.

El docent és qui millor coneix la realitat del seu grup classe i, per tant, qui pot decidir quines estratègies són més adequades per afavorir l'adquisició i el treball dels diferents sabers dins dels equips d'aula. Les orientacions i suggeriments que es presenten en aquests documents tenen un caràcter obert i flexible: no són prescripcions, sinó que ofereixen una mirada complementària que pot servir de suport quan es vulgui revisar, ajustar o enriquir la pràctica docent. Igualment, les activitats proposades s'han d'entendre com a exemples o punts de partida susceptibles d'adaptació i transformació, que poden integrar-se en dinàmiques ja existents o inspirar-ne de noves segons les necessitats i interessos de l'alumnat. Aquest enfocament vol reconèixer i reforçar la professionalitat docent, tot facilitant recursos que ajudin a fer créixer l'aprenentatge socioemocional de les matemàtiques en el context real de cada aula.

A més a més dels textos d'orientació i recursos que es presenten vinculats a les concrecions de sabers a cada cicle, aprofitem aquest espai per compartir algunes referències més genèriques. Totes elles ajudaran els docents a crear-se un marc sobre el sentit socioemocional i com treballar-lo a l'educació infantil i primària:

- [Textos d'orientacions i recursos del sentit socioemocional a l'ESO](#) (Aubanell et al., 2025)
- [Decàlegs de Didàctica de les Matemàtiques](#). CREAMAT
- Matemáticas para aprender a pensar. El papel de las creencias en la resolución de problemas (Vila Corts & Callejo de la Vega, 2004)
- What's Math Got to Do with It? (Boaler, 2015)
- Mentalidades matemáticas (Boaler, 2020)
- Anima't. Provocar l'interès per aprendre matemàtiques (Alsina et al., 2023)

Finalment, es presenta un [decàleg](#), elaborat pel CREAMAT, que resumeix els principis clau dels tres cicles de primària i ofereix al docent una guia adaptable per integrar el sentit socioemocional a les matemàtiques, tot respectant la seva pràctica i el ritme del seu grup classe.

Decàleg per mobilitzar el sentit socioemocional a l'educació primària

01. FOMENTAR LA CURIOSITAT I L'INTERÈS

Crear entorns rics i estimulants que connectin amb l'experiència i els interessos dels infants. Plantejar preguntes obertes, activitats contextualitzades i reptes que convidin a explorar, pensar i fer-se preguntes, tot valorant el procés per damunt del resultat final.

02. ACOLLIR L'ERROR COM A OPORTUNITAT D'APRENTATGE

Tractar l'error de manera positiva i constructiva, fent-lo servir com a punt de partida per revisar i millorar les estratègies. Compartir-lo sense judicis i modelar, des del docent, una actitud de confiança davant les dificultats.

03. CONSTRUIR AUTOCONFIANÇA I FOMENTAR LA PERSEVERANÇA

Reforçar la seguretat dels infants en les seves capacitats i motivar-los a mantenir l'esforç davant els reptes. Valorar la constància i les estratègies emprades, oferir temps i segones oportunitats, i mostrar que les dificultats formen part natural del procés d'aprenentatge.

04. PROMOURE L'AUTONOMIA I L'ÚS FLEXIBLE D'ESTRATÈGIES

Proposar situacions obertes amb més d'una via de resolució i acompanyar amb preguntes que convidin a reflexionar. Donar espai i temps per pensar, provar, explicar i comparar estratègies, fomentant l'experimentació i l'autoaprenentatge.

05. DESENVOLUPAR LA CONSCIÈNCIA METACOGNITIVA

Guiar l'alumnat a identificar què aprèn, com ho aconsegueix i com pot transferir les seves estratègies a noves situacions. Incorporar rutines de reflexió oral o escrita, representacions visuals del pensament i moments per revisar els progressos propis.

06. POTENCIAR EL TREBALL EN EQUIP I LA COL·LABORACIÓ RESPECTUOSA

Organitzar activitats cooperatives amb rols definits i tasques compartides en grups visiblement aleatoris. Promoure l'escolta activa, la participació equitativa i l'autoavaluació o coavaluació del funcionament del grup, valorant la riquesa de les aportacions de tothom.

07. CULTIVAR L'EMPATIA I LA INCLUSIÓ

Afavorir que tots els infants se sentin escoltats i valorats, reconeixent la diversitat com a riquesa. Fer visibles les actituds d'ajuda i respecte, utilitzar un llenguatge inclusiu i rebutjar qualsevol comportament discriminatori.

08. EVIDENCIAR LA BELLESA I EL VALOR CULTURAL DE LES MATEMÀTIQUES

Presentar les matemàtiques com una experiència estètica i creativa, que permet observar i connectar amb el món. Proposar activitats que impliquin patrons, simetries, formes o relacions amb l'art, la natura i el patrimoni cultural.

09. VALORAR LA CORRECTA REPRESENTACIÓ I COMUNICACIÓ MATEMÀTICA

Insistir en la claredat i precisió de les representacions i del llenguatge matemàtic. Diversificar els formats (orals, escrits, visuals, manipulatius) i fomentar la justificació i l'explicació de les idees i estratègies per compartir el raonament amb els altres.

10. CONNECTAR LES MATEMÀTIQUES AMB LA REALITAT SOCIAL I EL PENSAMENT CRÍTIC

Relacionar els aprenentatges amb situacions quotidianes, socials i culturals. Visibilitzar referents matemàtics diversos, introduir la perspectiva de gènere i fomentar la reflexió crítica sobre l'ús de les matemàtiques com a eina necessària per interpretar la realitat.